

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

25.7.17

בפני כבוד השופט, ישעיהו שנלר, סג"נ-אב"ד

כבוד השופט, דר' קובי ורדי, סג"נ

כבוד השופטת עינת רביד

מערערת ומשיבה שכנגד
פלונית
ע"י ב"כ עו"ד אהוד שטמר ועו"ד שולי זסלבסקי

נגד

משיב ומערער שכנגד
פלוני
ע"י ב"כ עו"ד דני שרמן

פסק דין

השופטת עינת רביד:

1

1. לפנינו ערעור וערעור שכנגד על פסק דינו של בית משפט לענייני משפחה בתל אביב-יפו (כבוד
סגן הנשיא נ' שילה) מיום 27.1.16 (תה"ס 47962-10-15), אשר דחה על הסף מטעם "מעשה
בית דין" את תביעת המערערת והמשיבה שכנגד (להלן: **המערערת**) להצהיר כי המשיב
והמערער שכנגד (להלן: **המשיב**) הטעה אותה, הולוכה שולל, והציג מצג שווא באשר לרכושו
לפני שנכרת הסכם ממון וגירושין בין השניים ביום 12.7.12 (להלן: **ההסכם**), ולפיכך שבית
המשפט ייקבע שהוויתורים שעשתה אינם חלים ואינם חוסמים אותה מקבלת מלוא הכספים
המגיעים לה ממכלול הרכוש, שהיה למשיב בעת שנכרת ההסכם.

המשיב מצדו מערער על גובה ההוצאות שנפסקו לו.

הרקע, ותמצית ההליכים בין הצדדים

10

2. הצדדים נישאו כדמו"י ביום X/X/1988 ונולדו להם 4 ילדים. הצדדים התגרשו ביום 25.7.12.

11

3. ביום 13.06.2011 הגישה המערערת תביעה לאיזון משאבים בבית המשפט לענייני משפחה
(תמ"ש 19222-06-11). בין היתר, טענה המערערת בסעיף 38 לתביעה הנ"ל כי, למשיב נכסים

13

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלוגית ואח' פלוני ואח'

רבים "אשר חלקם מוחזקים בידי צדדים שלישיים עבורו..." בסעיפים 39 ו-40 לכתב התביעה
הנ"ל, טענה המערערת כך:

"התובעת (המערערת- ע.ר.) שלא הייתה מעורה בעניינים הכספיים של
המשפחה אינה מודעת להיקף נכסיו של הנתבע וכל שידוע לה הוא שיש לנתבע
נכסי נדל"ן רבים ועסקים בארץ ובחו"ל עם שותפים בשם: XXX, XXX,
XXX, XXX, כולם חברי בורסה ובעלי משרדים בבורסה. כך למשל, למיטב
ידיעת התובעת יש לנתבע מרכז קניות בXXX, בשיתוף עםXXX, אחוזים
בXXX בשיתוף עםXXX, שטחי נדל"ן בXXX בשיתוף עםXXX ועוד".

4. בכתב התביעה לאיזון משאבים פירטה המערערת את רמת החיים הגבוהה ביותר של הצדדים.
בין היתר היא ציינה נסיעות רבות לחו"ל, שיפוץ הבית במאות אלפי דולרים ורכישת כלי רכב
יוקרתיים ביותר, הכוללים XXX, XXX, מכונת XXX ומכונת XXX, כאשר לטענתה, רק
שווי הרכבים של הצדדים נאמד ב-4 מיליון ₪. המערערת טענה גם, כי המשפחה נוהגת לאכול
במסעדות יוקרה וכי בת המצווה של הבת XXX עלתה 120,000 דולר (סעיף 61 לתביעה).
המערערת טענה עוד, כי למשיב ולבן, XXX, יש מנוי בקבוצת הכדור רגל XXX בשווי 60,000
₪ לשנה, המשיב קנה לה מתנות ותכשיטים יקרי ערך, בשווי של 200,000 דולר, והיא לומדת
לרישיון טייס בעלות של 100,000 ₪ (סעיפים 66 – 68 לכתב התביעה הנ"ל). בסעיף 78 לכתב
התביעה פירטה המערערת את רכוש הצדדים, לרבות רכוש שלטענתה רשום על שם צדדים
שלישיים, כאשר בסעיף זה מפורטים 16 פרטי רכוש.

בסעיף 84 לתביעה עתרה המערערת למנות חוקר, אשר יגלה היכן נמצא כל רכוש הנתבע.
בסעיף 93 לכתב התביעה היא עתרה לקבלת דוח אודות מלוא הכספים והזכויות שיש לנתבע
והיא ביקשה כי לאחר גילוי הרכוש, היא תקבל 75% מכלל הנכסים.

5. בהחלטת כב' סגן הנשיא נ' שילה בדיון מקדמי, שהתקיים ביום 22.2.12, בתביעה לאיזון
משאבים, נכתב בסעיף 15 כך: "מאחר ומתברר כי לטענת האישה רכוש רב רשום על שם צדדים
שלישיים, יהיה צורך לצרף צדדים אלו להליך ולהגיש תביעות כנגדם".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלוגית ואח' פלוני ואח'

6. עוד יצוין כי בכתב ההגנה שהגיש המשיב לתביעת המזונות טען, כי הוא משתכר רק 14,000 ₪
נטו לחודש.

7. ביום 12.07.2012 חתמו הצדדים על ההסכם, שאושר וקיבל תוקף של פסק דין בדיון בפני כבוד
סגן הנשיא שילה. בפרוטוקול הדיון מיום 12.7.12 ציינה המערערת, אשר התייצבה לדיון ללא
ייצוג "אני הייתי מיוצגת בהסכם על ידי עו"ד נעמי שטיינפלד". ואילו המשיב ציין לפרוטוקול:
"אני משתכר 20,000 ₪ נטו לחודש, ולמרות זאת הסכמתי לשלם את סכומי המזונות המפורטים
בהסכם (24,000 ₪ לחודש - ע.ר.). יש לי הכנסות מנכס נוסף ולכן אני יכול לעמוד בסכום
המזונות." בהסכם נקבע, בין היתר, כי המשיב ישלם מידי חודש סך של 24,000 ₪ למזונות
(סעיף 12 להסכם) וכן נקבע, כי המערערת תעביר למשיב את הזכויות של הצדדים בבית בתמורה
לתשלום של מיליון דולר.

הצדדים ערכו תיקון להסכם הגירושין ביום 5.1.14, התיקון אושר וקיבל תוקף של פסק דין.
לאחר מכן התקיים הליך נוסף בנושא פינוי הבית על ידי המערערת, וביום 22.01.2015 ניתן
פסק דין אף בתביעה זו. כמו כן התקיים הליך נוסף בנושא המזונות והקטינים וניתן פסק דין
ביום 27.05.2015. בכל ההליכים הנ"ל לא טענה המערערת דבר כנגד ההסכם או תקפותו.

8. בסעיף 35 להסכם נקבע כי:

"לסילוק כל תביעות מכל מן וסוג שהוא, לרבות תביעות האשה כנגד הבעל
מכל מן וסוג שהוא, לרבות התביעות המפורטות בתביעת הרכוש שהגישה
האשה ... ובכלל זה טענותיה לזכויות של הבעל אצל צדדים שלישיים, תביעתה
למוניטין, לנכסי קריירה ולאיזון פערי השתכרות ... ישלם הבעל לאישה תשלום
איזון בסך מיליון דולר."

בסעיף 38 להסכם נקבע:

"ב'. מבלי לפגוע בכלליות האמור לעיל, האשה מצהירה כי אין לה זכויות ו/או
תביעות מכל סוג שהוא בכל הנוגע לעבודתו של הבעל, עסקיו בארץ או בחו"ל,
לרבות זכויות המגיעות לו מעסקיו השונים ו/או מאנשים שונים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלוגית ואח' פלוני ואח'

ג'. כל צד מצהיר כי אין לו זכויות ו/או כל תביעות מכל מן וסוג שהוא כלפי הצד
השני וכלפי מי מבני משפחתו של הצד השני."

בסעיף 41 להסכם נקבע כי:

"מוסכם כי עם החתימה על הסכם זה ובכפוף לביצוע הוראותיו באופן מלא,
שלם מדויק ובמועד, אין לצדדים ולא תהיה להם כל טענות ו/או דרישות ו/או
תביעות זה כלפי זה. מוסכם כי ביצוע הוראות הסכם זה וביצוע כל התשלומים
והחייבים הקבועים בו הנם סילוק סופי מלא ומוחלט של כל התביעות ו/או
הדרישות שיש לכל אחד מן הצדדים כלפי האחר בכל הקשור הכרוך והנובע מן
הנישואים ביניהם, ממהלך הנישואים ומה שמתחייב מן הגירושים ביניהם."

9. ההסכם בוצע, הצדדים התגרשו, הזכויות בבית נרשמו על שם המשיב ותשלום האיזון בסך
מיליון דולר הועבר למערערת. כמו כן, המשיב משלם את המזונות שנקבעו.

10. ביום 25.10.2015 הגישה המערערת את התביעה, שפסק הדין בגינה הוא מושא הליך זה,
שכותרתה "הצהרתית, אכיפת הסכם, שינוי הסכם". בתביעה נטען כי "לאחרונה נדהמה התובעת
לשמוע מאחיה א' ו' כי הנתבע סיפר לו בפגישה מקרית במעלית בבניין הבורסה שהוא דאג
להלבין מול רשויות מס הכנסה כספים השייכים לו. מחקירה שנערכה על מנת לברר האם ניהל
הנתבע לאחר שנחתם הסכם הגירושין הליך של גילוי מרצון ... או הליך דומה מול שלטונות
המס, הסתבר כי הנתבע שילם לשלטונות המס כופר ו/או מס ו/או סכום אחר במסגרת הסדר,
בגובה של כ-1.8 מיליון ₪ בתשלומים שנפרסו על פני השנים 2013, 2014. עוד התברר כי בעוד
שבשנת 2013 היו לנתבע הכנסות מחו"ל בסך של כ-50,000 ₪ בלבד, הרי שבשנת 2014 היו
לנתבע הכנסות מחו"ל בסך של כ-10,000,000 ₪, שזהו ככל הנראה לכל הפחות הסכום
ש"הולבן" ו/או גולם מרצון."

11. לאור זאת, המערערת טענה, כי בעת שחתמו הצדדים על ההסכם פעל המשיב בחוסר תום לב,
הציג מציגי שווא ופעל בהטעיה ותרמית "שכן הכנסותיו וזכויותיו היו גבוהות לעין ערוך מאלו
עליהן הצהיר, והיו בידיו כספים ו/או נכסים ו/או זכויות בחו"ל אותם הסתיר והעלים מעיני
התובעת ומבית המשפט."

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

1 המערערת הוסיפה וטענה כי המשיב הפר את חובת תום הלב בניהול משא ומתן, ולכן יש לקיים
2 את ההסכם, אך יחד עם זאת לקבוע כי מגיעים לה סכומים נוספים שעל המשיב להעביר לה
3 לאחר שייערך איזון משאבים מלא, שיתייחס לכלל הרכוש. המערערת עתרה לכך, שבית
4 המשפט יצהיר כי המשיב הטעה אותה, הוליך אותה שולל, הציג מצג שווא ביחס לרכושו ונכסיו
5 לפני שנכרת ההסכם והפר את החובות המוגברות המוטלות עליו. מכאן עתירתה, כי ייקבע
6 שהוויתורים שעשתה אינם חלים, ובכל מקרה אינם חוסמים אותה מקבלת מלוא הכספים
7 המגיעים לה ממכלול הרכוש, שהיה למשיב במועד עריכת ההסכם. לטענתה, על המשיב למסור
8 לה את הפרטים הרלבנטיים ביחס להליך שהתקיים, לטענתה, במס ההכנסה ויש לחייבו לשלם
9 לה מחצית מכל הזכויות שיתבררו בהליך, לאחר שהמשיב יחשוף את מלוא הרכוש שהיה לו
10 במועד הקובע.

11 12. המשיב הגיש בקשה לסילוק התביעה על הסף, בין היתר, מחמת מעשה בית דין. המשיב טען כי
12 הצדדים הסכימו להסדרים שקיבלו תוקף פסק דין ואין כל אפשרות "לפתוח" את ההסכם מחדש
13 ולעתור לקבלת נכסים נוספים מעבר לאלו שנקבעו בהסכם. המערערת הצהירה במפורש בהסכם
14 שאין לה טענות או תביעות נוספות ולכן, היא מנועה מלטעון טענות מסוג אלו שהיא טוענת.

15 המשיב הוסיף וטען, כי המערערת ידעה שיש לו רכוש רב שחלקו היה רשום, לטענתה, על שם
16 צדדים שלישיים. לדבריו, לא התגלה לה שום מידע חדש שלא יכולה הייתה לברר במסגרת
17 התביעה הרכושית, שהיא הגישה בזמנו. המערערת בחרה במודע וכשהייתה מיוצגת על ידי
18 משרד עורכי דין מוביל בתחום המשפחה, לקבל את מה שקיבלה בהסכם בתמורה לווייתור מלא
19 על כל רכוש אחר ששייך למשיב.

20 13. המערערת טענה בתגובתה לבקשה לסילוק על הסף, כי אין מקום לכך משום שיש לברר את
21 טענותיה בדבר מצג שווא שהציג המשיב בעת עריכת ההסכם, וכי הואיל והוא ביצע תרמית,
22 היא אינה כבולה להסכם. לטענתה, דחייה על הסף נעשית רק במקרים נדירים ומדובר בסעד
23 קיצוני, אשר מונע ממנה את זכותה הבסיסית כי תביעתה תתברר בבית המשפט.

פסק הדין בבית המשפט לענייני משפחה

24
25 14. בדיון בבית המשפט קמא המשיב נחקר על תצהיר שהגיש בתמיכה לבקשה לדחייה על הסף,
26 והצדדים סיכמו בעל פה. לאחר הסיכומים נתן בית המשפט לענייני משפחה את פסק דינו ובגדרו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

דחה את תביעת המערערת על הסף בשל "מעשה בית דין". בית המשפט ציין כי לדידו מדובר
במקרה "חריג ונדיר, שבו יש לעשות שימוש בכלי של דחייה על הסף מחמת מעשה בית דין."

15. בית המשפט קמא קבע כך:

"32. ... ברור לחלוטין כי התובעת ידעה עוד כשהגישה את התביעה הראשונה,
כי לנתבע נכסים רבים בהיקף גדול ואולם היא החליטה שלא לנהל הליך ולא
למנות חוקר, אלא להגיע לפשרה. התובעת יכולה הייתה לנהל את ההליך
ולגלות את מלוא הכספים והזכויות של הנתבע, אשר חלקם כאמור, היו רשומים
על שם צדדים שלישיים.

33. התובעת חתמה על ההסכם בידועה כי רב הסתום על הגלוי, מבחינת
הזכויות שיש לנתבע. היא ידעה שרמת החיים הגבוהה ביותר שהצדדים חיו בה,
היא תוצאה של הכנסות עתק מנכסים או מעסקים. ברור היה לה שהצהרת הנתבע
ביחס להכנסתו בסך 14,000 ₪ לחודש, אינה אמת והכנסתו גבוהה בהרבה.

34. התובעת, בחותמה על ההסכם, הביעה בעצם את עמדתה כי, אף אם
יתברר שלנתבע רכוש רב ביותר, היא מסכימה לקבל את שהוצע לה ועדיף לה
"ציפור אחת ביד מעשר ציפורים על העץ".

35. התובעת יכולה הייתה לערוך הסכם שבו יהיה פירוט של הרכוש, שעליו
הצהיר הנתבע ולקבוע כי אם יתגלה רכוש אחר, אזי היא תקבל לפחות מחצית
ממנו. התובעת יכולה הייתה לעשות זאת, מאחר שהיה ברור גם לה, כי הנתבע
לא גילה לה את כל הרכוש וכי ההסכם נחתם בכוונה תחילה, תוך הבנה כי
הנתבע לא יגלה את היקף רכושו. התובעת הסכימה לקבל את הזכויות על פי
ההסכם, בידועה כי היא לא יודעת את התמונה אודות רכושו של הנתבע ורב
הסתום על הגלוי.

36. אין המדובר במקרה דנן, במקרים כמו אלו שאירעו בפסקי הדין שהזכירה
התובעת בתגובתה ובתביעתה. ניתן לפתוח הסכם, לבטלו ולשנותו אם מוכח כי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלוגית ואח' פלוגי ואח'

1 אומד דעת הצדדים התייחסה לרכוש ספציפי והתברר כי קיים רכוש אחר או כי
2 שווי הרכוש גדול בהרבה ממה שאחד הצדדים חשב.

3 37. במקרה דנן, ידעה התובעת היטב כי היא חותמת על ההסכם בבחינת
4 "חתול בשק", דהיינו, היא ידעה היטב שייתכן בהחלט שלנתבע רכוש רב ביותר
5 והיא הסכימה לוותר עליו תמורת ההתחייבויות שהוא נטל על עצמו בהסכם.

6 39. לפיכך, משהתובעת חתמה על הסכם שקיבל תוקף פסק דין ולפיו קיים
7 וויתור מוחלט של טענות נוספות, קיים מעשה בית דין והתובעת לא יכולה
8 לפתוח מחדש את ההסכם.

9 40. ברור לחלוטין כי לא מדובר בתרמית או במצג שווא או בחוסר תום לב.
10 התובעת חתמה על ההסכם בידעה כי ייתכן ולנתבע נכסים וכספים רבים שהיא
11 כלל לא יודעת על קיומם והיקפם. למרות זאת, היא הסכימה לקבל את מה
12 שקיבלה ולוותר על יתרת הנכסים.

13 41. יצוין כי התובעת לא קיבלה על פי ההסכם סכומים פעוטים וסכום
14 המזונות הגבוה שנקבע, משקף אף התחשבנות קניינית בין הצדדים."

טענות המערערת בערעור

16 16. המערערת טוענת, כי בית המשפט לא נתן את המשקל הראוי לעובדה לפיה המשיב הסתיר חלק
17 מרכושו והמערערת נאלצה לחתום גם כאשר מבחינתה "רב הנסתר על הגלוי".

18 17. עוד לטענתה, בית המשפט קמא התעלם מכך שהיא לא הייתה מיוצגת בדיון בו נחתם ההסכם;
19 וכן התעלם מכך המשיב שיקר בכתב ההגנה ובהרצאת הפרטים, כאשר טען ששכרו החודשי
20 14,000 ₪ נטו בעוד שלפרוטוקול הצהיר לראשונה ששכרו 20,000 ₪ נטו; ואף מכך שהמשיב
21 שיקר בכתב ההגנה ובהרצאת הפרטים שם ציין כי רכושו כולל רק בית המגורים, משכורת
22 וזכויות פנסיוניות, וכאשר רק בתשובה לשאלת בית משפט קמא בדיון קודם לאישור ההסכם
23 כיצד יוכל לשלם מזונות בסך של 24,000 ₪ הצהיר לראשונה כי יש לו הכנסות מנכס נוסף.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

18. עוד טענה המערערת כי לא הייתה לה אפשרות לערוך בירור עובדתי ביחס לנכסי המשיב, כאשר
2 זה רימה בהצלחה את שלטונות המס, הרי יש להניח כי גם היא לא הייתה מצליחה. לטענתה,
3 היא לא ידעה כי יש למשיב רכוש רב, אלא רק חשדה בכך, וזאת שעה שהמשיב לא סיפק לה
4 מידע אלא העלים זאת ממנה כמו מרשיות המס.
19. עוד טוענת המשיבה כי בית המשפט טעה כאשר קבע כי היה עליה לצרף צדדים שלישיים
5 לתביעה או למנות רואה חשבון חוקר. לטענתה, לא הייתה צומחת לה כל תועלת מכך, משום
6 שלא הייתה לה עילה לצירוף הצדדים השלישיים וגם רואה החשבון לא היה מסייע משום
7 שהנכסים אינם רשומים על שמו. עוד טענה כי למרות שחיה עם המשיב שנים רבות לא ידעה
8 על נכסיו הרבים, אלא רק חשדה בכך כיוון שידע להסתיר כל קשר בינו לבין נכסיו.
9
- 10 לטענתה, היא נאלצה לחתום על ההסכם לאחר שהבינה שלא תוכל לקיים בירור עובדתי אמיתי
11 אודות מכלול נכסי המשיב, נוכח רמת התחכום שלו. רק משנקט המשיב הליך מול רשויות המס
12 נתגלתה האפשרות להשיג ראיות שיבססו את חשדותיה.
20. עוד טוענת המערערת כי לא מדובר במקרה נדיר המצדיק סילוק התביעה על הסף. לטענתה, אם
13 תוכנה כל הטענות העובדתיות שבכתב התביעה ויוכח כי הייתה תרמית ו/או חוסר תום לב
14 ו/או חוסר יושר מצדו של המשיב, תוכל המערערת לטעון כנגד תוקף הוויתורים שנכללו
15 בהסכם, ולכן כאשר קיימת האפשרות שאם תנוהל התביעה ותתברר לגופה אזי תזכה בתביעתה,
16 הרי שאין כל הצדקה לנעול את שערי בית המשפט.
17
21. עוד טענה, כי כל הדוקטרינות של השתק, מניעות וויתור תקפים מקום שבו הושגו ההסכמות
18 בעקבות משא ומתן שנוהל בין הצדדים בתום לב מלא, ולכן לא ניתן "לתפוס" בעל דין
19 בהסכמות, וויתורים, שנתן, שעה שהתבסס על מידע כוזב שניתן לו על ידי מי שבאופן סדרתי
20 התנהל במטרה להונות את המערערת, את רשויות המס ואת בית המשפט על מנת להסתיר
21 נכסים.
22
22. עוד טענה כי קיבלה אך ורק מיליון דולר בגין דירת המגורים אשר לאחר הפחתת המשכנתא
23 עומד שוויה על 1.8 מיליון דולר ולכן לא קיבלה סכום ניכר אלא את שווי זכויותיה בדירה.
24

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

23. המערערת טענה כי ההלכה הפסוקה מאפשרת ביטול הסכמי גירושין באופן מלא או חלקי ואף
על ביטולם באופן חלקי, תוך שינוי תנאים בהם גם לאחר שבוצעו.

24. המערערת טענה עוד כי יש להקיש לנושא זה מ"משפט חוזר אזרחי", שעל פי ההלכה, כאשר
מוכחת טענת מרמה ראוי לאפשר פתיחת הליך מחדש וכך גם במקרה זה, מן הראוי שלא לנעול
את דלתות בית המשפט.

25. בנוסף מערערת המערערת על החלטות ביניים שנתן בית המשפט קמא באשר לפסילת שאלות
בחקירה הנגדית.

תשובת המשיב לערעור

26. המשיב טוען כי ויתור וויתורים מפליגים ושילם למערערת 850,000 דולר יותר משווייה של חלקה
של המערערת בדירה ואף הסכים לתשלום מזונות גבוהים ביותר, וויתור על תכולת הדירה היקרה
- הכל למען סיום מהיר של ההליך.

27. עוד טוען המשיב כי ההסכם בוצע על ידי הצדדים, לרבות סידור הגט וביצוע תשלום האיזון
ולאחר שההסכם קובע סעיף מפורש של העדר תביעות, כאשר כל צד נותר הבעלים של זכויות
שעל שמו.

28. המשיב טוען עוד כי המערערת אינה עותרת לביטול ההסכם והיא בוחרת לקיים את מה שנזכר
לה בהסכם ולהתעלם ממה שלא נזכר לה.

29. עוד מפנה המשיב לסעיף 38 להסכם הקובע כי כל צד יישאר הבעלים של כל זכות ו/או רכוש
הרשומים על שמו, לרבות הצהרת המערערת "כי אין לה זכויות ו/או תביעות, מכל סוג שהוא,
בכל הנוגע לעבודתו של הבעל, עסקיו, בארץ או בחו"ל, לרבות זכויות המגיעות לו מעסקיו
השונים ו/או מאנשים שונים." וכן לסעיף 41 להסכם.

30. עוד טוען המשיב כי בכל ההליכים שניהלו הצדדים מאז חתימת ההסכם לא טענה המערערת דבר
נגד ההסכם או תוקפו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

31. המשיב טוען כי באיזון הכולל (מיליון דולר, תשלומי מזונות גבוהים, וויתור על תכולת הדירה) קיבלה המערערת מההסכם הרבה מעבר למחצית המגיעה לה על פי דין, לכן לטענת המשיב, המערערת בחרה שלא לתבוע את ביטול ההסכם בידועה שאם יבוטל ההסכם והיא תקבל המגיע לה על פי דין כי אז תקבל פחות באופן משמעותי ממה שקיבלה על פי ההסכם.
32. המשיב טוען כי לנוכח האמור בהסכם וכתבי טענות המערערת בתביעת הרכוש שהגישה, וכן בתביעת המזונות, ברור שהמערערת חתמה על ההסכם בהסתמך על ידיעותיה לגבי כספיו ונכסיו של המשיב והיא לא יכולה לטעון כי המשיב מעלים ממנה מידע אודות נכסיו, שהרי כבר בתביעותיה טענה כי "רוב נכסיו של הבעל רשומים על שם צדדים שלישיים".
33. עוד טוען המשיב כי המערערת ידעה גם לפני החתימה על ההסכם כי למשיב נכסים רבים בחו"ל אלא שלא היו לה הוכחות, ובכל זאת לא ביצעה בדיקה מקיפה וחתמה על ההסכם בבחינת "עדיף ציפור אחת ביד מעשר על העץ", ולכן אין לה להלין אלא על עצמה.
34. עוד טוען המשיב כי המערערת יכולה הייתה להוסיף סעיף להסכם לפיו אם יתגלה למשיב רכוש אחר, אזי היא תקבל מחצית ממנו.
35. עוד טוען המשיב כי המערערת לא צירפה כל בדל ראיה לטענת הסרק שלה בדבר ההליך שניהל המשיב במס הכנסה.
36. עוד טוען המשיב כי על פי ההלכה הפסוקה על המערערת לבקש לבטל את ההסכם כולו, שהרי הסכם גירושין אינו ניתן להפרדה לחלקים ולא ניתן לבטל רק חלק ממנו או להוסיף חיוב על צד אחד בלבד.
37. בנוסף טוען המשיב, כי יש בכך חתירה תחת סופיות ההסכם, פגיעה קשה בעקרון ההסתמכות וגרימת עיוות דין.
38. עוד טוען המשיב כי מדובר בהסכם ממון שקיבל תוקף של פסק דין, לאחר שהוסבר לצדדים מהות ההסכם ותוכנו, ולכן על אחת כמה וכמה יש להצביע "על טעמים משכנעים כבדי משקל" על מנת להצדיק ביטולו. לכן לטענת המשיב זהו מקרה שבו עקרון סופיות הדיון גובר על עקרון זכות הפנייה לערכאות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלוגית ואח' פלוגי ואח'

הערעור שכנגד

39. המשיב טוען כי נפסקו לו הוצאות בסך של 15,000 ₪ בלבד וזאת כאשר טענותיו נתקבלו במלואן ומן הראוי היה לקבוע לו הוצאות ריאליות שלא יפחתו מ- 40,000 ₪ סכום נוסף שבין 30,000 ל- 40,000 ₪ פיצוי בגין עוגמת נפש.

40. המערער טוענת כי מדובר בערעור סרק כאשר על פי ההלכה הפסוקה רק במקרים חריגים תתערב ערכאת הערעור בסוגיית ההוצאות וזאת בשים לב לשיקול הדעת הנרחב המוקנה לערכאה הדיונית בקביעת סכום זה.

דיון והכרעה

התשתית הנורמטיבית

41. ההלכה המנחה באשר לדחייה על הסף והזהירות הנדרשת בקבלת טענה זו ידועה היא ונביא פסק דין החוזר על ההלכה הכללית מפי כב' המשנה לנשיאה כבוד השופט א' רובינשטיין:

"הדין עם בתי המשפט הקודמים, כי המדיניות השיפוטית הנוהגת נוקטת משנה זהירות בסילוק תביעה על הסף, על מנת שלא לפגוע בזכות הגישה לערכאות (ע"א 335/78 שאלתיאל נ' שני, פ"ד לו(2) 151, 155-156; ע"א 35/83 חסין נ' פלדמן, פ"ד לו(4) 721, 724-725; ע"א 693/83 שמש נ' רשם המקרקעין תל-אביב-יפו, פ"ד מ(2) 668, 671-672; אורי גורן סוגיות בסדר דין אזרחי 168-166 (מהדורה תשיעית, 2007); משה קשת הזכויות הדיוניות וסדר הדין במשפט האזרחי הלכה ומעשה 641-642 (מהדורה 15, 2007); זוסמן, בעמ' 384, 387); על כן, במקרים בהם עשוי התובע לזכות בסעד אם יוכיח את העובדות להן הוא טוען, ואפילו יהא עליו לתקן לשם כך את כתב תביעתו – ולעתים יכול בית המשפט להביע דעתו בהקשר אחרון זה – אין למהר לסלק את התביעה על הסף (ראו גורן, שם; זוסמן, בעמ' 392-393). אטעים גם כאן, כי טרדה ונזק הנגרמים לבעל דין שכנגד ניתנים במידה רבה לתיקון בפסיקת הוצאות." (סעיף י' ברע"א 8263/08 אריאל שגיא נ' אנטוני רוט ובניו בע"מ, 27.10.08).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

42. פסק הדין המנחה בסוגיית ביטול הסכם ממון וגירושין הוא פסק הדין בע"א 105/83 אברהם
מנשה נ' רבקה מנשה, פ"ד לח(4) 635 (להלן: הלכת מנשה), שבו נקבעה ההלכה כי הסכם
הגירושין כולל בתוכו מערכת שלמה ומורכבת של חיובים והסדרים לסוגיות השונות, כאשר כל
אחד מהם כרוך וקשור בשני והם אינם נפרדים ומנותקים זה מזה ועל כן אי אפשר לבודד
ובמיוחד כאשר ההסכם כבר בוצע (ראו גם בספרו של הרב אבישי גריידי, עו"ד, הסכם ממון
וגירושין, אישור וביטול, אפריל 2014, עמ' 145, להלן: ספרו של גריידי). וכך נכתב בספרו של
גריידי, שם:

"הווה אומר, הסכם הגירושין הוא חטיבה אחת שלמה של התחייבויות, ואחרי
אישורו של ההסכם, ובמיוחד עם הוצאתו לפועל - אי אפשר לבטל רק חלק
אחד ממנו. בן הזוג אינו יכול לבודד התחייבות אחת שלו ולעתור ולביטולה מן
הטעם, שנגד התחייבותו עומדת התחייבות אחרת של בן הזוג, ומכיוון
שהתחייבות זאת הופרה או בטלה, הרי יש לבטל גם את ההתחייבות שלו.

על אחת כמה וכמה, בן הזוג אינו יכול לעתור לתוספת או לשינוי התחייבות
מסוימת מצדו, לאחר שהוראות ההסכם בוצעו בפועל.

ביטול ההסכם שלא בהסכמה, אם ייעשה, הוא ייעשה באופן באשר לכל הוראות
ההסכם, ולא באשר לחלק בלתי מסוים ממנו.

יוצא מן הכלל הוא, אם בגוף ההסכם נקבע במפורש, כי קיימת זיקה בין
התחייבויות שונות, וכי התחייבות בן הזוג עומדת כנגד התחייבות אחרת של
רעהו. רק אז ניתן להפריד בין הוראות ההסכם.

ללא הצבת קשר ישיר בין התחייבויות ספציפיות של כל אחד מבני הזוג, אנו
רואים את התחייבויות שבהסכם – כתלויות וכקשורות זו בזו, לרבות סידור הגט
והחזקת הקטינים. מאחר שתהליך ביצוע ההסכם יצא לדרך, למשל, עם סידור
הגט והחזקת הקטינים אצל ההורה המשמורן שנקבע בהסכם, הרי מרכבת
ההסכם על שלל נושאים, עומדת כמקשה אחת."

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

יש לציין כי בפסק הדין מנשה הצדדים הסכימו כי "מחמת שלא היו כל חילוקי דעות עובדתיים
נפלה ההכרעה על פי טיעוני באי כוח בעלי הדין, שהסכימו, כי אין צורך בהבאת ראיות מעבר
לאמור בתביעה ובנספחיה, ובפרטים המוסכמים שעלו מטיעוני עורכי הדין." (פסק הדין מנשה,
סעיף 1).

43. בעקבות פסק הדין מנשה נפסק לא אחת בבתי משפט, כי אי אפשר להפריד בין חלקיו של הסכם
הממון והגירושין ואין לבטלו ביטול חלקי. ראו בפסק הדין תמ"ש (י-ם) 8803/97 ב.ש. נ' ב.ש.,
שבו דחה כב' השופט ב.צ. גרינברגר את הטענה לביטול חלקי של ההסכם, כאשר האישה טענה
כי האיש הפר את ההסכם בעכבו מכירת דירת המגורים, ולכן דרשה חלוקה אחרת ושווה בזכויות
בדירה. יש לציין כי גם תביעת האישה לפיצויים בגין הפרת ההסכם - נדחתה. כך נדחתה תביעה
לביטול הסכם לאחר הגשת תביעת מזונות מצד הילדים לאחר שהאיש העביר כל הרכוש לאישה
ולילדים תמורת פטור ממזונות, כאשר בית המשפט מצא שההתחייבות הרכושית עומדת כנגד
כל הוראות ההסכם, לרבות סידור הגט ולא רק נושא ההתחייבות הרכושית, ראו פסק דינו של
כב' השופט גרניט בתמ"ש (ת"א) 57240/96 א' נ' ש' (24.6.1998).

44. יחד עם זאת, בית המשפט למשפחה מפי כב' השופט צ' ויצמן [בתמ"ש 3351/07 מ.ג. נ' מ.ש.
(8.3.09)] חיווה דעתו, כי אין בהלכת מנשה למנוע ביטולו של הסכם גירושין על כל תנאיו,
לרבות תוקף הגט, כאשר נפלו פגמים חמורים בכריתתו, אשר עיקרם פגיעה ברצונו החופשי של
המתקשר בהסכם. באותו מקרה טען האיש לעושה ולכפייה בחתימתו על ההסכם, וכב' השופט
ויצמן כתב כך בסוגיה העקרונית:

"על אף האמור, לטעמי, אין בהלכת מנשה כדי למנוע ביטולו של הסכם גירושין
באופן כולל על כל תניותיו למרות ביצוע עיקרו וגירושי הצדדים, וזאת כאשר
נפלו פגמים חמורים בכריתתו אשר עיקרם פגיעה ברצונו החופשי של המתקשר
בהסכם. כאשר כל הורתו של ההסכם נגועה בפגמים ברצונו של המתקשר, בין
אם הם נובעים מחמת הטעייה או תרמית ובין אם מחמת עושה וכפייה, או- אז
אפשר שבית המשפט ימצא בנסיבות מסוימות, כי יש מקום לביטול ההסכם
בכללותו, חרף ההשלכה אשר אפשר שתהא לדבר על מעמדו ותקפותו של הגט
בבית הדין הרבני."

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלוגית ואח' פלוני ואח'

לציין שבתיק זה שמע כב' השופט ויצמן ראיות הצדדים ובסופם הגיע למסקנה כי "התובע לא
עמד בנטל הראיה הכבד המוטל לשכמו להוכחת פגמים חמורים שכאלו בכריתתו של הסכם
הגירושין". והתביעה נדחתה תוך שנקבעו הוצאות לדוגמא על האיש.

45. בפסק הדין בע"מ (ת"א) 1277/07 פלוגית נ' פלוני 18.8.09 של הרכב השופטים י' שנלר, ד"ר
ק' ורדי ור' לבהר-שרון, אושר ביטולו של הסכם ממון וגירושין בשל פגם בכריתתה (עילת עושק)
תוך שנקבע:

"40. ... לאור הלכה זו פסקו בתי המשפט למשפחה פעמים רבות כי אין מקום
לבטל הסכמי גירושין לאחר שהצדדים התגרשו, שכן לא ניתן להחזיר בעניין זה
את המצב לקדמותו (ראו תמ"ש (כ"ס) 3351/07 מ.ג. נ' מ.ש. (לא פורסם
8.3.2009) [פורסם בנבו] וההפניות שם). זו אמנם ההלכה במקרה הרגיל, אך
יכול ובמקרים חריגים, בהם הוכח כדבעי כי קיים פגם בכריתתה - אין המצב כן.
מקובלנו כי יש ליתן עדיפות לכללי הצדק והיושר הטבעיים המורים אותנו "שלא
יהא חוטא נשכר" (תלמוד בבלי יבמות צב ע"ב). אין לאפשר לחוטא לחמוק
מההשלכות של מעשהו אך בשל העובדה כי המעשה לא ניתן להישבון. אין
לחוטא להלין אלא על עצמו שנקט בדרך זו, ואין לאפשר לו ליטול פרס בגין
כך."

ובהמשך:

"41. ... נקבע לא אחת כי לעניין ביטול הסכם הממון עקב טעות, הטעיה, עושק
וכד' דינו של הסכם ממון כדין חוזה רגיל. הנטל להוכיח את הקשר הסיבתי בין
עצם הטעות לבין עשיית הסכם הממון, מוטל על הטוען את טענות אלה (ראו
למשל ע"א 1581/92 ולנטין נ' ולנטין, פ"ד מט(3) 441 450 452).

42. הנה כי כן, בבואנו לבחון ביטול הסכם ממון וגירושין, ובמיוחד לאחר
שבוצעו הגירושין, עלינו להקפיד שבעתיים ולבחון אם חרף האמור, התקיימו
אותן עילות המצדיקות את ביטול ההסכם, ובעקבותיו את ביטול פסה"ד שנתן
לו תוקף של פס"ד.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלוגית ואח' פלוני ואח'

לענין זה יש להוסיף, כי לכאורה, כשם שמי שחפץ בגירושין, יהיה מוכן "לכל
תנאי", העיקר להשיג ולהקדים גירושיו, כך, לכאורה מי שחפץ בשלום בית,
יהיה נכון "לכל תנאי", העיקר שבן/בת הזוג לא יעזבו אותה/אותו.

ברור, על כן, כי בנסיבות בהן נטען לביטול הסכם גירושין/שלום בית, אך ורק
מפאת תנאיו הבלתי סבירים, כביכול - לא יהיה די בטיעון זה.

לכן, יש צורך בבחינת אותם רכיבים נוספים לבטלות ההסכם, בעילות השונות,
כל אחת ורכיביה."

46. מכאן שבפסקי הדין נקבעה האפשרות, ואף בוצע בפועל, ביטול הסכם ממון וגירושין כתוצאה
מפגם בכריתתו.

47. שתי העילות העיקריות לשינוי ההסכם במקרה זה הן חוסר תום לב במשא ומתן (סעיף 12 לחוק
החוזים (חלק כללי), תשל"ג - 1973 (להלן: חוק החוזים) וכן טענת ההטעיה על פי סעיף 15
לחוק החוזים. בסיפא לסעיף 15 הנ"ל נקבע כי הטעיה משמעה גם אי גילויין של עובדות, אשר
צד היה צריך לגלות. בהתחשב בכך, שנקבע, כי בין בני זוג עומדת חובת גילוי מוגברת, בית
משפט עליון קבע חובה רחבה לגילוי נאות הדורשת מצד למשא ומתן לתת מידע ולא רק תשובה
לשאלות (ע"א 741/01 קוט נ' עזבון ישעיהו, פ"ד נז(4) 171), וכן כאשר צד להסכם המודע
לטעויות הצד השני מוטלת עליו חובה לסלק את הטעויות הללו (ע"א 578/88 טפחות נ' נצר,
פ"ד מג(3) 828, 835) וכן גם כאשר הצד השני יכול היה לגלות עובדות בכוחות עצמו, חובה
לגלות לו עובדות חשובות (ד"נ 7/81 פנידר נ' קסטרו, פ"ד לד(4) 673, 682).

48. בפסק דין בתמ"ש (י-ם) 27140/01 ר.י. נ' פ.ב. (23.2.04) כב' השופטת נ' מימון דנה בטענת
האישה כי האיש הפר את חובת הגילוי שלו בכל הנוגע לזכויות שקיבל ממקום עבודתו באגד.
בית המשפט קבע כי הסכם הגירושין קיבל תוקף של פסק דין בבית הדין הרבני ולכן טענות
לביטול יש להעלות בתביעה בבית הדין ויש לבחון את טענות האישה בכפוף לכך. יחד עם
זאת, בית המשפט קבע כי האיש נהג בחוסר תום לב והעלים מהאישה במכוון מידע על זכויותיו
ורכשו ומשלא גולו לה מלוא הזכויות לעניין הפנסיה שלו, חייב אותו לשלם לאישה מחצית
מהפנסיה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

ומן הכלל אל הפרט

- 1
- 2 49. מכל האמור לעיל עולה, כי כאשר נטענת טענה של פגם בכריתת ההסכם, יש מקום לשמיעת
- 3 הטענה והראיות בגינה, וכאשר עמד הטוען בנטל הגבוה של הוכחת הטענה יש לבחון גם את
- 4 השפעת הטענה על ההסכם. נראה לי, כי דחיית התביעה על הסף במקרה שכזה ללא שמיעת
- 5 הראיות היא מוקדמת.
- 6 50. פסק הדין מושא הערעור דחה את התביעה על הסף מחמת "מעשה בית דין". מעשה בית דין יש
- 7 בכל אישור של הסכם ממון על ידי בית משפט ובכל זאת כאשר נטען לפגם בכריתת מסוג חוסר
- 8 גילוי מידע כלכלי, טעות או הטעייה בתחום זה, בתי המשפט שמעו את הראיות ורק לאחר מכן
- 9 החליטו בסוגיית הפגם שנפל והעובדה שההסכם אושר על ידי בית משפט אינה מהווה "מעשה
- 10 בית דין" החוסם את הטענה כבר בשלב "הסף".
- 11 51. בית המשפט לענייני משפחה מצא "מעשה בית דין" בכך שמסעיפי ההסכם, כפי שנוסחו,
- 12 ובעיקר סעיפי "היעדר התביעות וסיום התביעות" (סעיפים 35, 38 ו-41 להסכם, שצוטטו לעיל)
- 13 עולה, כי המערערת ידעה כי למשיב נכסים רבים ואולם היא החליטה שלא לנהל הליך, לא
- 14 למנות חוקר, אלא להגיע לפשרה. בית המשפט קבע כי "היה ברור גם לה (המערערת- ע.ר.), כי
- 15 הנתבע לא גילה לה את כל הרכוש וכי ההסכם נחתם בכוונה תחילה, תוך הבנה כי הנתבע לא
- 16 יגלה את היקף רכושו. הנתבעת הסכימה לקבל את הזכויות על פי ההסכם, ביודעה כי היא לא
- 17 יודעת את התמונה אודות רכושו של הנתבע ורב הסתום על הגלוי." (סעיף 35 לפסק הדין). עוד
- 18 מסביר בית המשפט כי המערערת ידעה שהיא חותמת על "חתול בשק" וידעה היטב שלמשיב
- 19 רכוש נוסף רב ביותר והסכימה לוותר עליו תמורת ההתחייבויות שנטל על עצמו. בכך ייחס בית
- 20 המשפט חשיבות שבמעלה הראשונה לעקרון הסופיות, עד כדי דחיית תביעה על הסף, על פני
- 21 בירור חובת הגילוי וחובת תום הלב של המשיב בשלב המשא ומתן וטרם החתימה על ההסכם,
- 22 כאשר בית המשפט קבע כי הוא הסתיר את רכושו עובר לחתימה. בהקשר זה טוען המשיב כי
- 23 היה על המערערת להוסיף להסכם סעיף לפיו, אם יתגלה למשיב רכוש אחר, אזי היא תקבל
- 24 מחצית ממנו, ניתן לומר מנגד, כי היה על המשיב להוסיף סעיף לפיו למרות שלא גילה למערערת
- 25 את כל פרטי רכושו, היא מסתפקת במה שהיא מקבלת.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

52. לעניין זה ניתן לראות כי פסקי דין אחרים שבהם הועלתה טענה מצד בן זוג להסתרת מידע כלכלי לגבי נכסים, גם כאלו, שהיו ידועים חלקית לבן הזוג קודם לחתימה על ההסכם, נשמעו ראיות וניתן פסק דין, והטענות לא נדחו על הסף. ראו למשל, בפסק דינה של כב' סגנית הנשיאה, טובה סיון, בתמ"ש (ת"א) 93474/97 מ.א.ה. נ' ד.ב.ה. (2.9.2003) שבו נדונו מניות חברה שהונפקה רק לאחר חתימת הסכם הגירושין, ולמרות שלא היה ספק שהאישה ידעה על מניות החברה ואף על ביצועיה באופן כללי עוד קודם לחתימת ההסכם, לא נמנעה ממנה האפשרות להוכיח את הפגמים שנפלו בכריתה (טעות והטעייה), אשר בסופו של דבר לא הוכחו.
- כן ראו פסק הדין של כב' השופט ד"ר ג' גרמן, בתמ"ש (ת"א) 65821/99 ד' ג' נ' עזבון המנוח א' ג' ואח' (26.6.08) אשר ביטל הסכם ממון לאחר שהוכח כי האישה, שבינתיים נפטרה, העלים מן האישה את ערכם האמתי של מניות החברה וקנה אותם ממנה באיזון המשאבים במחיר נמוך בהרבה משווים, תוך שהוא מסתיר מהאישה עסקת מיזוג שביצע בסמוך, וזאת כאשר האישה עצמה החזיקה במניות אלה ואף הייתה מנהלת החשבונות של החברה עד אשר פוטרה, ולכן לכאורה יכלה לברר את שווין בדרך עצמאית, אך בית המשפט קבע כי הוא מאמין לה שלא ידעה על העסקה שהעלתה את ערך המניות ומקבל אותה למרות שמדובר בתביעה כנגד עזבון הדורשת ראיות מוצקות יותר.
- עוד ראו את פסק הדין של כב' השופטת (כתוארה אז) א' אשקלוני בתמ"ש (ק"ג) 3150/05 א.ג. נ' א.י. (12.7.07), אשר לאחר בירור עובדתי ושמיעת הצדדים קבעה כי אין מקום לביטול ההסכם באף אחת מן העילות שצוינו על ידי האישה (עושה, טעות, הטעייה, חוזה למראית עין והפרת חוזה). באשר לטענת ההטעייה נקבע כי האישה לא הוכיחה חלוקה לא הוגנת של הרכוש ואף לא הוכיחה במסגרת הליך הבקשה לביטול, כי הנתונים ששימשו בסיס לחלוקת הרכוש היו שגויים וכך כותבת כב' השופטת: "התובעת יכולה היתה בנקל להביא מסמכים ו/או חוות דעת ו/או הערכות ו/או דוחות מס ביחס לשווי העסק של הנתבע לעומת שווי העסק שנותר בידיה, לעניין שווי הבית וגובה המשכנתא לעומת אלו שנרשמו בהסכם, או לעניין שווי של אותו מבנה ניד. על פני הדברים ובהעדר ראיה אחרת, ההסכם נראה מאוזן, מפורט ומתייחס באופן הוגן לכאורה לנכסיה וזכויותיה של התובעת." (סעיף 8 עמ' 11 לפסק הדין).
- כן ראו את פסק דינה של כב' השופטת ע' גיא בתמ"ש (אשד' 20117-02-10 ד.א. נ' א.א. (20.8.14) ובגדרו מבטל בית המשפט הסכם ממון בלבד, שאושר על ידי בית המשפט, וזאת

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

בעילות של עושק, טעות והטעיה בקבעו, כי התובע הוכיח קיומו של פגם בעת כריתת ההסכם, אשר נחתם תוך ניצול מצוקתו ורצונו להפסיק דעתה של אשתו, ותנאיו של ההסכם גרועים במידה בלתי סבירה.

וכן את פסק דינו של הרכב י' שנלר, ד"ר ק' ורדי ור' לבהר שרון בעמ"ש (ת"א) 1015/08 פלוני נ' פלונית (26.5.13) בגדרו אושר ביטול הסכם ממון עקב עושק וניצול שנוצלה האישה על ידי האיש לחתימה על הסכם ממון שתנאיו בלתי סבירים.

עוד ראו את פסק הדין של בית המשפט המחוזי באר שבע, השופטים נ' הנדל, צ' צפת ומ' ברנט [ע"מ (ב"ש) 113/07 ר. א. נ' א. ג. א. (27.5.09)], אשר קיבל את ערעורו של האיש וביטל את קביעת בית המשפט למשפחה לפיה על האיש לחלוק את הפנסיה שקיבל עם האישה, למרות קיומו של סעיף היעדר תביעות, כאשר בית המשפט המחוזי קבע שהיות והאישה הייתה מודעת לזכויות האיש במקום עבודתו והמידע היה בהישג ידה של האישה (ראו עמ' 11 לפסק הדין) לא היה בסיס לעילת הביטול בשל הטעיה וזאת גם לנוכח נטל ההוכחה הגבוה המוטל על מי שטוען טענה שכזו. יש לציין כי בית המשפט המחוזי התייחס לכך שהאישה בדומה למקרה שבפנינו לא ביקשה לבטל את ההסכם אלא רק לתקן או לשנות אותו וכב' השופטת צפת הביעה עמדתה כי "היה ותמצא עילה לביטול הסכם הגירושין כולו או חלקו, יהיה צורך לבצע איזון משאבים בכלל הזכויות והחובות של בני הזוג, בצוותא חדא, שאם לא כן נחטא באי איזון כלפי המערער. אם סבורה המשיבה כי קופחה בכך שלא קיבלה את חלקה בזכויות המערער במקום עבודתו, וקיימת לה עילה לביטול הסכם הגירושין כולו או חלקו, פתוחה בפניה הדרך להגיש עתירה מתאימה לביטול ההסדר הממוני הקיים ולעריכת איזון כולל בחובות ובזכויות."

לבסוף, בחנתי את פסק הדין של כב' השופטת מ' דהן, בתמ"ש 53182-01-12 פ' נ' פ' (19.6.12), שהובא על ידי המשיב ולא מצאתי כי המקרה שבפנינו דומה, כאשר באותו מקרה נדון אך ורק נושא הפנסיה מחברת "דן", וכאשר בית המשפט ציין, כי האישה ידעה על זכויותיו של האיש בחברת "דן" והן הוזכרו בהסכם, וככל שלא ידעה את מלוא הזכויות, היה עליה לבדוק כלל הנתונים קודם לחתימה. מדובר בנכס ספציפי ידוע ובר בדיקה עובר לחתימה ואילו במקרה הנדון כאן נטען לנכסים שונים בלתי ידועים ומוסתרים, חלקם בחו"ל ורשומים על שם צדדי ג' לצורך העלמתם, וכאשר לטענת המערער עובר לחתימה על ההסכם היא נואשה מאפשרות זיהויים ובדיקתם.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

53. במקרה שבפנינו, המערערת אכן "לקחה סיכון" והתפשרה כאשר חתמה על הסכם הממון והגירושין כולל סעיף היעדר תביעות, אולם זאת כל "אשמתה" - פגיעה בסופיות, לעומת זאת אם צודקת המערערת ותוכיח את טענתה להטעיה ותרמית על ידי המשיב, כי אז אשמת המשיב חמורה בהרבה: פעולה בתרמית וחוסר גילוי מלא של מצבו הכלכלי, על מנת לנשל את המערערת מרכוש המגיע לה. בנסיבות אלה, אין הצדקה לדחות את תביעתה על הסף. אין לשכוח כי גם כאשר בעל דין אוחד בפסק דין חלוט ניתן לבקש משפט חוזר אזרחי בטענת תרמית, ופסק הדין אינו מונע את המשפט החוזר בנסיבות שכאלה, בבחינת "אמת ויציב-אמת עדיף", כפי שנאמר על ידי הנשיא א' ברק בהקשר של משפט חוזר (ראו מח 7929/96 קוזלי נ' מדינת ישראל, נג (1) 529, עמ' 572).

54. לא זו אף זו, שבשלב זה איננו יודעים באיזה פער כלכלי מדובר והאם הערכתה של המערערת את נכסי המשיב כיום מעידה על תנאי הסכם ממון בלתי סבירים ומקפחים באופן משמעותי, כאשר אפילו על ערך חלקה של המערערת בדירת המגורים, שהועברה לרשות המשיב, קיימת מחלוקת בין הצדדים המתבטאת בפערים עצומים (מאה וחמישים אלף דולר לעומת מיליון דולר) ואיננו יכולים גם לדעת מדוע העדיפה המערערת לחתום על ההסכם ולא להמתין לבירור וחקירה מעמיקה.

55. כל השאלות האלה לטעמי, ולו דעתי תישמע, מן הראוי שיבוררו באופן מלא ולא יידחו על הסף.

56. אינני חוששת מפריצת סכר הסכמי הממון, כפי שטען ב"כ המשיב. טענות כנגד הסכמי ממון, נטענות, כפי שהראיתי לעיל חדשות לבקרים, בשל שינויי נסיבות, בשל הפרות ובשל פגמים בכריתה, ונראה כי די בכך שהפסיקה הגבילה מאוד בהלכת מנשה את האפשרות להתערבות ולביטול. אך גם הלכת מנשה אינה מונעת ממי שחתם הסכם ממון וגירושין על בסיס הטעייה ממשית ומשמעותית את זכות התביעה לבית המשפט.

57. אשר לסוגיה האם ניתן להסתפק ב"תיקון ההסכם" או שהעתירה יכולה להיות אך ורק לביטול חלקו הממוני של ההסכם ועריכת איזון מחודש, הרי גם לכך יוכל להתייחס בית המשפט קמא כאשר תבורר התביעה לגופה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

58. בנסיבות אלה- אך מובן הוא כי אני מציעה לדחות את הערעור שכנגד בעניין ההוצאות שנפסקו
למשיב בבית משפט לענייני משפחה.

חוות דעת כבוד סגן הנשיא י' שנלר

59. בטרם סיום, לאחר שקראתי את חוות דעתו המקיפה של חברי, סגן הנשיא י' שנלר, ולאחר
שחזרתי ושקלתי בדבר, שוכנעתי, כי נמצאה הדרך הנכונה להלך בה בעניין רגיש זה.

60. כך, על מנת לשמור על סופיות הסכמי הפשרה, והסכמי ממון בפרט, תוך הקפדה על המדיניות
המבטיחה סיום הסכסוך ללא פתיחתו בעתיד והידרשות לבחינת הרכוש, ככל שהצדדים לא
ביקשו זאת, ויחד עם זאת, שלא ליצור מצב שבו "יצא חוטא נשכר" בשל מצג שווא נטען, נראה
בעיני הפתרון, לפיו פסק הדין יבוטל, התיק יושב לבית המשפט לענייני משפחה, אשר יבחן
בשלב הראשון את מצג השווא והסתמכות המערערת עליו בעת החתימה על ההסכם, ורק אם
תעבור המערערת משוכה זו, ניתן יהיה להידרש לחשיפת הרכוש ואף לסעדים המתבקשים, הכול
כמפורט בחוות דעתו של סגן הנשיא שנלר.

61. לפיכך, אני מצטרפת לעמדת כבוד סגן הנשיא י' שנלר ויקבע כפי שפסק בסעיפים 19-20 לחוות
דעתו.

סוף דבר

62. אציע לחברי לקבל את הערעור, לבטל את פסק דינו של בית המשפט קמא ולהחזיר את התיק
לדיון ולשמיעת ראיות בפניו, הכל כאמור בסעיפים 19-20 לחוות דעת של סגן הנשיא י' שנלר.
כמו כן אציע לדחות את הערעור שכנגד.

63. כן הייתי מציעה כי בנסיבות אלה הוצאות הערעור יילקחו בחשבון במסגרת פסיקת ההוצאות
בסיום הדיון בבית המשפט לענייני משפחה ועל פי תוצאותיו.

64. ככל שהמערערת שילמה את ההוצאות שנפסקו בבית משפט קמא או חלקן, אזי המשיב יחזיר
לה את הסכומים ששילמה כשהם משוערכים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

65. הפקדונות יוחזרו לידי המערערת והמשיב באמצעות באי כוחם.

8. רבי

עינת רביד, שופטת

השופט ישעיהו שנלר, סג"נ:

1. בני זוג המבקשים לסיים את חיי הנישואין ובמסגרת זו להסדיר, בין השאר, את הקשור לרכוש והנלווה לכך, בין אם מדובר בזוג אשר נישא לפני 1.1.74 שאזי חלה הלכת השיתוף ביחסים הרכושיים שביניהם, ובין אם מדובר בזוג אשר נישא לאחר מכן ובאופן שחל איזון המשאבים, לרבות הוראות חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973 (להלן: **חוק יחסי ממון**).

בני הזוג יכולים לבחור בדרך של בחינת כל הנדרש על מנת לבחון את הזכויות והחובות של כל אחד מהצדדים, ובהתאם, ליישם את הדין החל במסגרת היחסים שביניהם בין אם מדובר באיזון משאבים ובין אם מדובר בהלכת השיתוף, ובין אם מדובר בשינוי זה או אחר, ובלבד, שהאמור מיושם לאחר בחינה ודרישה (להלן: **הסדר פרטני**).

אולם, קיימת דרך נוספת אשר בה מבכרים בני הזוג שלא להידרש לפרטי הרכוש של כל אחד מהם, אלא מסכימים על תשלום זה או אחר, או העברת רכוש זה או אחרת, תוך קביעה כי עם ביצוע האמור לא יהיו למי מבני הזוג דרישות כלפי משנהו. היסוד בדרך זו הינו הפוך מהיסוד בדרך הקודמת, דהיינו העדר בחינה ובדיקה (להלן: **הסדר גלובלי**).

בשני האופנים, מבקשים הצדדים להבטיח כי לא יאלצו בעתיד להידרש למסגרת יחסי הממון שביניהם, בהבדל מנושאים אחרים הקשורים לעתים לגירושין, כגון נושא של משמורת ילדים או מזונות.

יוער, כי עקרונית אכן אין הבדל בין הסכם ממון בהתאם לחוק יחסי ממון לבין הסכם אחר, בחינת הרצון להסדיר את כל הנצרך במסגרת החוזית הנדרשת. עם זאת, דורש חוק יחסי ממון אישור של בית המשפט ובהתאם לסעיף 2 לחוק, וכשהאישור יינתן רק לאחר שאכן בית המשפט

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלוגית ואח' פלוני ואח'

או בית הדין נוכח כי "...בני הזוג עשו את ההסכם... בהסכמה חפשית ובהבינם את משמעותו
ואת תוצאותיו...", וכך גם ראו תקנה 258 כו לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984.

הנה כי כן, מטרת האישור להבטיח, בין השאר, שאכן קיימת גמירות דעת בין בני הזוג, בכל
הקשור לכריתת הסכם יחסי הממון ביניהם.

2. אך בכך לא סגי, הואיל והצדדים מבקשים, כאמור, להבטיח כי ההסכם לא "יפתח" בעתיד
בעילה זו או אחרת, ובמיוחד כאשר בניגוד להסכם שאינו הסכם יחסי ממון, מעת שמדובר
בגירושין, יכול ולא ניתן יהיה להשיב את המצב לקדמותו, אם אכן ההסכם יבוטל. יתר על כן,
בעת שמדובר בגירושין מדובר גם בהסדרת הנושאים האחרים הקשורים לכך.

לא בכדי הפנתה חברתי כב' השופטת רביד לפסק הדין המנחה בהלכת מנשה (ע"א 105/83
מנשה נ' מנשה, פ"ד לח(4) 635), והפסיקה הנוספת שהובאה בחוות דעתה, וראו גם את אשר
נקבע בעמ"ש (ת"א) 11337-06-10 פלוני נ' פלוגית (29.4.12) אשר עניינו דחיית ערעור על פסק
דין אשר דחה עתירה לביטול הסכם גירושין, הסכם שאושר וקיבל תוקף של פסק דין 4 שנים
לפני הגשת התביעה לביטולו, אשר הוגשה בעילות של עושק, הטעיה והפרה.

משכך, מוצאים אנו לעתים בהסכמי יחסי ממון, את סעיף העדר תביעות לרבות ויתור על כל
זכות, הכל על מנת להבטיח את סופיות מערכת היחסים הרכשיים של בני הזוג.

עם זאת, וכפי שנקבע בפסיקה, הסכם ממון כמוהו ככל הסכם אחר אף אם מדובר בתוקף של
פסק דין, בחינת עילות הביטול, הן בעת שעסקינן בפגם בכריתה והן בעת שעסקינן בהפרה.

משכך, דומה כי ככל שעוסקים אנו בהסדר פרטני, הנחת היסוד הינה גילוי מלא על מנת שניתן
יהיה לבחון את כל הנצרך ליישום האיזון הרכושי בין בני הזוג או יישום הלכת השיתוף ככל
שהיא חלה. משכך, בהסתייגויות כפי שנקבעו בפסיקה, ניתן יהיה לעתור לביטול ההסכם, ככל
שאכן נפל פגם בכריתה או מעילות אחרות, לרבות סעדים ככל שמדובר בטענה לניהול משא
ומתן בחוסר תום לב ועוד.

בנסיבות שכאלו ניתן יהיה גם לקבוע, כי סעיף העדר תביעות לא יהיה בו להועיל, מאחר והפגם
שנפל, ככל שנפל, גם בייחס לסעיף שכזה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלוגית ואח' פלוני ואח'

3. עם זאת, ככל שמדובר בהסדר גלובלי, אשר כאמור לא נבחנו פרטי הרכוש השונים ולעתים אף ידוע לצדדים כי צד זה או אחר לא גילה ולא אמר לגלות פרטי רכוש אלו או אחרים, אזי "פתיחת" ההסכם אשר תכלול בחינת פרטי הרכוש השונים ואשר גולה או לא גולה, תסכל למעשה את כוונת הצדדים.
- ודוק, אכן זכותו של בן זוג או בת זוג, לדרוש ולקבל את מלוא האינפורמציה הנדרשת על מנת לבחון את הזכויות של כל אחד מהם, לרבות הצהרות אודות הרכוש ו/או הזכויות. אולם, כפי שצוין לעיל, לעתים בוחר צד זה או אחר לקבל סכום כספי או רכוש זה או אחר, זאת לסילוק כל דרישותיו תוך ויתור על דרישה וחקירה אודות כלל הרכוש.
- דהיינו, מלכתחילה היה ברור כי לא מדובר בגילוי חסר של רכוש זה או אחר, וכשידוע לכל אחד מהצדדים כי לעתים "רב הנסתר על הגלוי", ועל כן בוחרים הם בדרך האמורה. דברים אלו יפים גם בעת שמי מבני הזוג בוחר בדרך של "ברי ושמא ברי עדיף", דהיינו שבוחר הוא לקבל את אשר הוסכם בין בני הזוג, ולא להיות תלוי בתוצאות בלתי ידועות בהסדר פרטני.
- בנסיבות שכאלו, לכאורה יש מקום להבטיח שאכן בעתיד לא יתחרט אותו בן זוג שקיבל את הרכוש הספציפי, ובמיוחד לאחר שבן הזוג האחר ביצע את אשר התחייב בהתאם להסכם, ואזי ינסה לעבור לנתיב האחר, תוך שימוש באותן עילות לביטול.
- חמור מכך, בדרך זו ינסה לקבל את אשר ויתר בזמנו, דהיינו גילוי מלא של הרכוש.
4. דומה כי נסיבותיו של המקרה דנן הינן דוגמא לדרך של הסדר גלובלי, תוך שבני הזוג בניסוח הסכם הגירושין, ביקשו להבטיח שאכן ההסדר יהיה סופי ובאופן שבמכוון "ויתרו" על גילוי פרטי רכוש אלו או אחרים.
5. בתמצית, די להפנות לכתב התביעה המקורי שהגישה המערערת ביום 13.6.11 לבית המשפט לענייני משפחה, בה עתרה ליישום איוון המשאבים. במסגרת תביעתה ציינה המערערת אודות עבודתו של המשיב בעסקי XXXX והיותו "...אדם אמיד ביותר ובעל יכולות כלכליות מפליגות..." (סעיף 5 לתביעה), וכך גם אודות רמת החיים הגבוהה המאפיינת את האלפיון העליון, כך בתביעה, תוך ציון בסעיף 7 אודות הנכסים הרבים שצבר, ובעתירה בסעיף 8 "היות ורוב נכסיו של הנתבע רשומים על שם צדדים שלישיים יתבקש כבוד בית המשפט להורות

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

1 לנתבע להגיש תצהיר לגבי מלוא הנכסים וזכויותיו מכל סוג ומין ובמידת הצורך למנות מומחה
2 חוקר מטעם כבוד בית המשפט...", ואזי להורות על זכויותיה בהתאם.

3 בהמשך כתב התביעה תארה את הבית שנרכש בXXX, כשמדובר בהריסת מבנה ישן ובניית וילה
4 יוקרתית, כך גם פרטה את כושר השתכרותו הנטען של המשיב בציינה כי להערכתה נאמדת
5 הכנסתו בסכום של מאות אלפי ₪ לחודש (סעיף 47) וכי מעבר לכך למשיב נכסים רבים אשר
6 חלקם מוחזקים בידי צדדים שלישיים, וכי היא עצמה אינה מעורה בעניינים הכספיים של
7 המשפחה ואף אינה מודעת להיקף נכסיו, אך ידוע לה שיש למשיב נכסי נדל"ן רבים בארץ
8 ובחו"ל, תוך נקיבה בשמות שותפיו, בין השאר "יש לנתבע מרכז קניות בXXX, XXX בשיתוף
9 עם XXX,... אחוזים בXXX בשיתוף עם XXX, שטחי נדל"ן בXXX בשיתוף... ועוד" (סעיף 40).

10 כך גם תארה את רמת החיים ואת רכבי היוקרה וכשמדובר ב-4 רכבים כולל XXX שערכה כ-2
11 מיליון ₪ ו XXX, וכשבסעיף 78 לכתב התביעה מפרטת המערערת נכסי מקרקעין רבים אשר
12 נטען כי המשיב הוא בעל זכויות בהם.

13 לא למותר לציין את פרק הסעדים, ובכלל האמור אשר עתרה בסעיף 93 להורות למשיב למסור
14 דו"ח מפורט אשר ייתמך בתצהיר אודות זכויותיו בארץ ובחו"ל, וכך גם מתן צווים וסעדים
15 לגילוי פרטים ו/או חשבונות ועוד.

16 דהיינו, המערערת טענה לרכוש רב שלמשיב זכויות בו וכך גם התייחסה לכושר ההשתכרות,
17 מוניטין ועוד.

18 6. כפי שפורט בחוות דעתה של חברתי, ביום 12.7.12 נכרת הסכם גירושין בין הצדדים אשר ניתן
19 לו תוקף של אישור ופסק דין, לרבות לפי חוק יחסי ממון (להלן: **הסכם הגירושין**).

20 חברתי השופטת רביד ציטטה מתוך ההסכם, ועל כן אין צורך לחזור ולצטט את האמור בהסכם
21 הגירושין. אציין כי במסגרת ה"הואיל" האחרון צוין כי הצדדים מבקשים להסדיר גם את חלוקת
22 הרכוש ובהתאם מתייחס הסכם הגירושין הן לגירושין, הן להחזקת הילדים והסדרי ראייתם, כך
23 לפי ההסכם. בהמשך נקבעו מזונות הילדים כולל תשלומים חודשיים לאישה, היא המערערת,
24 וכשמדובר על סכומים חודשיים בתקופת חיוב ראשונה של 24,000 ₪ לחודש (6,000 דולר כפי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

שמצוין בהסכם) תוך ניכוי מקדמות, וכשבתקופת חיוב שניה יעמוד התשלום החודשי על 16,000 ₪ לחודש (4,000 דולר) לכיסוי הוצאות ארבעת הילדים, לרבות הבוגרים, כולל הוצאות מדור, וכשהמשיב מתחייב לשאת בנוסף לאמור בהוצאות רפואיות חריגות. כך גם נקבע ההסדר ביחס לבית ותשלום של מיליון דולר למערכת.

כך יש להפנות לפרק שכותרתו "יחסי ממוץ", כאשר בסעיף 35 צוין מפורשות כי תשלום האיוון שהוסכם בין הצדדים, דהיינו מיליון דולר, הינו לסילוק כל תביעותיה, לרבות התביעות בתביעת הרכוש וכך גם צוין מפורשות כי האמור הינו לסילוק טענותיה לזכויות של המשיב אצל צדדים שלישיים וכך גם תביעתה למוניטין, נכסי קריירה ועוד, תוך ציון כי המשיב אינו מודה בנכונות הנתונים והטענות שבתביעת הרכוש.

כך גם בסעיף 38 צוין מפורשות, כי כל צד יישאר בעלים של זכות הרשומה על שמו או שהוא זכאי לו או שרשום עבורו, הצהרה מפורשת של המערכת כי אין לה כל זכויות או תביעות בכל הנוגע לעבודת המשיב, עסקיו בארץ או בחו"ל "...לרבות זכויות המגיעות לו מעסקיו השונים ו/או מאנשים שונים" (סעיף 38ב).

בנוסף טרחו הצדדים לציין בס"ק (ג) כי כל צד מצהיר כי אין לו כל זכויות או תביעות כלפי הצד השני או מי מבני משפחתו.

במקביל נקבע בסעיף 40 כי לאף צד לא תהא אחריות לחובות הצד האחר.

כפי שהובא לעיל, בסעיף 41 נקבע כי עם החתימה על ההסכם וכפוף לביצועו, אין ולא יהיו לצדדים כל טענות ו/או דרישות ו/או תביעות, בהוסיפם כי ביצוע התשלומים והחייבים "...הינם סילוק סופי, מלא ומוחלט של כל התביעות ו/או הדרישות שיש לכל אחד מן הצדדים כלפי האחר בכל הקשור, הכרוך והנובע מן הנישואין ביניהם, ממהלך הנישואין וממה שמתחייב מן הגירושין שביניהם".

בפרק השונות הוסף אודות ביטול כל הצווים הזמניים (סעיף 42), וכך גם אודות התחייבות הצדדים לנהוג בהגינות ותום לב "...בכל הקשור להליכי גירושין וביצוע הוראות הסכם זה והתחייבויותיהם..." (סעיף 45).

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

הצדדים לא הסתפקו בכך והוסיפו בסעיף 48 כי אביה של המערערת יחתום על כתב ערבות לפיו
הוא ערב להתחייבות המערערת לפנות את הדירה, ובהמשך נקבע "כמו כן, יחתום מר XXXX
על כתב ערבות לפיו הוא ערב לכל התחייבויות האישה בהסכם זה, וכן הוא מתחייב לשפות את
הבעל בגין כל תביעה שתגיש האשה, אם בעצמה, ואם מטעם/בשם הילדים, שמהותה תביעה
לתוספת תשלום כלשהו (מזונות או כספים או רכוש) מעבר למוסכם בהסכם זה, וזאת מכל סיבה
שהיא" (ההדגשה שלי).

מנגד נקבע כי יחתום כערב מטעם המשיב XXX, לקיום התחייבויות המשיב כולל סעיף שיפוי
זהה לסעיף השיפוי דלעיל, מעת שהמשיב יגיש תביעה שמהותה הפחתת תשלום כלשהו ובאותו
נוסח של סעיף השיפוי דלעיל.

7. כך גם יש מקום להזכיר שביום 5.1.14 ניתן אישור ופסק דין לתוספת להסכם הגירושין, לאחר
שצוין בתוספת כי הצדדים יתגרשו והם מתנהלים בהתאם להסכם הגירושין וכשמדובר על שינוי
הקשור למזונות ולמכירת הבית.

8. נוכח כל אשר פורט, דומה כי קשה למצוא ניסוחים נוספים נדרשים על מנת למנוע פתיחת הסכם
הגירושין בעתיד, ובמיוחד לאחר שכבר כל אחד מהצדדים ביצע חלקו. יתר על כן, הצדדים אף
בחרו לחזור ולנקוט בדרך שהיתה נהוגה בעבר, בעת שמדובר במזונות ילדים, בסעיפי שיפוי
אשר יהיה בהם להבטיח שאכן לא יחול שינוי במזונות הילדים. בהסכם הגירושין החילו הצדדים
את נושא השיפוי גם ביחס לרכוש עם ערבים הדדית, על כל המשתמע מכך, תוך קביעה שמדובר
בערבות שתהא תקפה, תהא הסיבה אשר תהא, לשינוי הכספי.

עוד יש לזכור כי ההסכם נכרת בשנת 2012, כעבור כשנתיים נערכה התוספת וכך גם התקיימו
הליכים וכשרק ביום 25.10.15 הוגשה התביעה מושא ההליך שבפנינו.

9. בכתב התביעה נטען אודות תביעת המזונות שהגישה המערערת ובה טענה אודות הכנסתו
האישית של המשיב הנאמדת במאות אלפי ₪ וכך אודות נכסיו הרבים וכך גם טענה בהליכים
נוספים, כולל אודות רמת החיים. בסעיף 5 לכתב התביעה ציינה המערערת כי ביחס לקיומם של
נכסים ו/או כספים של המשיב בחו"ל "לא היו לתובעת מידע מוצק ו/או ראיות, והדברים
נודעו לה מחלקי שיחות שהתקיימו בין הנתבע לבין חבריו ו/או שותפיו, אשר הגיעו מעת לעת

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלוגית ואח' פלוני ואח'

1 לאזניה". מנגד, כך נטען בתביעה, המשיב בכתב הגנתו טען שהוא משתכר סכום של 14,000 ₪
2 בלבד וכי אין לו נכסים מעבר לבית וזכויות פנסיה.

3 מכאן עוברת המערערת ומציינת בסעיף 8 כי לאחר הגשת תביעת המזונות "...החל הנתבע מודיע
4 לתובעת ש'אין כסף', שהוא 'שקוע בחובות' וכו'; בדיעבד התברר, כי עשה זאת באופן מלאכותי
5 כדי להציג את עצמו כמי שהכנסתו זעומה ואין לו נכסים ולסלול את הדרך להסכם עם התובעת
6 שייטיב אתו ויקפח אותה".

7 כך גם בהמשך בסעיף 9 טענה המערערת כי על סמך מצגי המשיב והתנהלותו חתמה על הסכם
8 הגירושין.

9 עוד טענה כי במסגרת הסכם הגירושין, ושוב "בהסתמך על הצהרותיו של הנתבע בדבר היעדר
10 כל כסף ו/או רכוש פרט לבית ולזכויות פנסיוניות, ובהיעדר כל הוכחה לקיומם של כספים ו/או
11 נכסים נוספים פרט לאלו שהצהיר עליהם, נאלצה התובעת להסכים להסתפק בתשלום ע"ס
12 1,000,000\$, כנגד העברת מלוא הזכויות בבית המגורים ע"ש..." (ההדגשה לרבות בקו במקור).

13 מכאן עוברת המערערת לאשר שמעה מאחיה, כי בעת שנפגש באופן מקרי במעלית עם המשיב,
14 סיפר לו המשיב כי הוא דאג "להלבין" כספים השייכים לו מול מס הכנסה וכי מחקירה
15 שהתנהלה הסתבר כי המשיב שילם ככופר או מס 1.8 מיליון ₪ וכך נטען אודות כספים נוספים.

16 בסופם של דברים נטען כי המשיב פעל בחוסר תום לב וזאת בגין מצגי השווא, ההטעיה
17 והתרמית הואיל והכנסותיו וזכויותיו היו גבוהות לאין ערוך מאלו שהצהיר וכי היו בידיו כספים
18 או נכסים או זכויות בחר"ל שהסתיר תוך הפרת חובת הגילוי, וכי על כן עתרה להצהיר כי ויתוריה
19 אינם תקפים ועוד.

20 10. כעולה מפרוטוקול הדיון שהתנהל בבית משפט קמא, במסגרת עתירת המשיב לסילוק התובענה
21 על הסף, התעוררה מחלוקת בין הצדדים, ולא בכדי, האם על המשיב לענות ולפרט אודות
22 רכושו, לרבות אודות הלבנת הכספים מול מס הכנסה.

23 11. בית משפט קמא (כב' השופט שילה, סג"נ (כתוארו אז)), בפסק דינו מיום 27.1.16 תאר בהרחבה
24 את אשר פורט לעיל וכי בעקבות התביעה הגיש המשיב בקשה לסילוק התביעה על הסף, בין
25 היתר מחמת מעשה בית דין, וכי המערערת מנועה "מלפתוח" את ההסכם. כך נטען כי המערערת

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

ידעה כי יש לו רכוש רב וכי לא התגלה כל מידע חדש שלא ניתן היה לבררו במסגרת התביעה
הרכושית המקורית וכי "התובעת בחרה במודע וכשהייתה מיוצגת ע"י משרד עורכי דין מוביל
בתחום המשפחה, לקבל את מה שקיבלה בהסכם בתמורה לויתור מלא על כל רכוש אחר ששייך
לנתבע" (סעיף 22 לפסק הדין).

בית המשפט קמא סבר כי המקרה דנן הינו חריג ונדיר וכי על כן אכן יש מקום לדחיית התביעה
על הסף מחמת מעשה בית דין, בציינו כי לא מדובר במקרה שתובעת טוענת כי לא ידעה אודות
נכסי הנתבע והשתכרותו, אלא הפוך מכך וכעולה מהתביעות שהגישה, וכשיכולה הייתה לנקוט
בהליך מלא תוך צירוף צדדים שלישיים ומינוי חוקר וכל הנדרש על מנת לברר את היקף הרכוש.

אולם, המערערת בחרה ושיקוליה עמה, כך בפסק הדין, לא לנהל הליך משפטי אלא להסתפק
בסכום מזונות של 24,000 ₪ לחודש ומיליון דולר וכשגם בתביעה דנן אינה טוענת כי התברר
לה אודות נכסים ספציפיים וכי היא בחרה בפשרה "ביודעה כי רב הסתום על הגלוי, מבחינת
הזכויות שיש לנתבע..." (סעיף 33 לפסק הדין), וכשעמדתה כי עדיף לה "ציפור אחת ביד"
(סעיף 34). יתר על כן, יכולה הייתה לערוך הסכם תוך פירוט רכוש שהוצהר עליו וקביעה כי אם
יתגלה רכוש עתידי תקבל מחציתו אולם "...ההסכם נחתם בכוונה תחילה, תוך הבנה כי הנתבע
לא יגלה את היקף רכושו...", וכי היא הסכימה ביודעה כי אין בפניה את התמונה המלאה אודות
רכושו של המשיב, ועל כן שונה מקרה זה מאותם מקרים אחרים כשמדובר היה ברכוש ספציפי.

לשיטת בית משפט קמא, לאור העדפתה לא לנהל משפט, קיים ויתור מוחלט של טענות נוספות
כולל מעשה בית דין, וכי ברור לחלוטין כי לא מדובר בתרמית או מצג שווא.

12. הנה כי כן, אותו מותב שדן בעניינם של הצדדים ואף אישר את ההסכמים השונים ויכול היה
להתרשם מהצדדים עצמם, קבע את אשר קבע ולמעשה ביקש בכך להגשים וליישם את אומד
דעתם של הצדדים בכורתם את הסכם הגירושין, ובאופן שמחד גיסא תקבל המערערת את אותם
סכומים נכבדים אשר אמורה היא לקבל לפי ההסכם ומבלי להוכיח את פרטי הרכוש להם טענה,
ומאידך גיסא, המשיב לא יהיה חשוף לחקירה ודרישה אודות רכושו ו/או זכויותיו ו/או חובותיו.

13. כפי שהובא לעיל, אכן על פני הדברים ולכל הפחות אשר עולה לכאורה מהכתובים, המערערת
טענה אודות רכושו כי רב וכך גם ביחס להכנסותיו של המשיב, אך בחרה באשר קבע בית משפט
קמא.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

- משכך גם נצרכו הצדדים לאותם סעיפים בהסכם הגירושין, שאכן נועדו "לחסום" כל אפשרות לפתיחת ההסכם, וכשכאמור צוין מפורשות בהסכם כי אשר ישלם המשיב נועד לסילוק כל טענות המערערת, תוך שהודגש מפורשות אודות זכויות אצל צדדים שלישיים וכך גם התייחסות מפורשת לתביעת הרכוש.
- יתר על כן, כפי שהובא לעיל לא בכדי צוין כי כל צד ישאר בעלים של זכות הרשומה על שמו או שהיא עבורו וכשמדובר גם בכספים, גם במקרקעין, מניות, חשבונות בנק, כושר השתכרות, נכסי קריירה זכויות אצל צדדי ג', ובאופן שיש בכך משום "הודאה" אודות רכוש ו/או זכויות קיימות. אם לא די בכך הוספה אותה הצהרה של המערערת כי אין לה כל דרישות בכל הקשור לעסקיו של המשיב בארץ ובחו"ל, תוך הדגשה "...לרבות זכויות המגיעות לו מעסקיו השונים ו/או מאנשים שונים" (סעיף 38ב), וכמובן הסעיף הכללי אודות ויתור על תביעות ועוד.
- בנסיבות שכאלו בצדק סבר בית משפט קמא, כי אין מקום לאפשר פתיחתו של הסכם שכזה, הואיל ומשמעות האמור כי למרות שכוונת הצדדים ברורה לאחר שבחרו באשר ציין בית משפט קמא, הרי דיון בתובענה, ככל דיון בתובענה שכזו, יסכל למעשה את רצון הצדדים ואת פסק הדין אשר נתן תוקף לאותו רצון, וכשבסופו של יום, יאלץ המשיב לפרט הן אודות נכסיו בעבר והן דהיום, כל זאת לאחר שביצע את חלקו על כל המשתמע מכך.
- משכך, דומה כי אכן מדובר לכאורה באותו מקרה חריג, בו יש מקום לסילוק התביעה על הסף. יודגש, כי כב' השופט שילה ליווה את בני הזוג מעת הגשת התביעה הראשונה עוד בשנת 2011, עבור לתיקון ולתוספת בשנת 2014 ולרבות דיון בנושא המזונות ועוד. דהיינו, כי לא מדובר במי שלא נדרש לצדדים עצמם ולרצונותיהם.
- עם זאת וכאמור לעיל, הדברים עולים גם מהכתובים.
- יתר על כן, גם מבחינת המדיניות המשפטית הראויה, יש להגשים את רצון הצדדים ומעת שבחרו אשר בחרו, במיוחד לאור כל אותם סעיפים שבהסכם הגירושין ואשר הובאו לעיל.
14. השופטת רביד סברה כי חרף כל האמור, יש לבחון את כלל הנסיבות וכי לשיטתה אם אכן צודקת המערערת ותוכיח את טענתה להטעיה ותרמית על ידי המשיב אזי אשמתו חמורה בהרבה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

- 1 וכי בשלב זה לא ניתן לדעת אודות הפערים הכלכליים והאם מדובר על תנאי הסכם בלתי סבירים
2 ומקפחים וכי על כן ראוי כי שאלות אלו תתבררנה באופן מלא ולא תדחנה על הסף.
- 3 עוד הוסיפה כי אינה חוששת מפריצת סכר הסכמי ממון, לאור הפסיקה שהובאה אודות טענות
4 כנגד גמירות הדעת.
15. אכן, בחלק ניכר של אותם מקרים שנדונו בפסיקה, בסופו של יום דחה בית המשפט עתירות
6 לביטול הסכמי גירושין, אולם כל זאת לאחר שבעלי הדין נצרכו לנהל הליכים ממושכים על
7 העלויות הכרוכות בכך, ובאופן ששנים לאחר הגירושין נדרשו להסדרת הנושא הרכושי.
- 8 יתר על כן, כאמור, בסיס ההסכם הוא דווקא אי הגילוי ואי ההסתמכות, ועל כן לא מדובר כאותם
9 מקרים בהם בחרו בחלופה של הסדר פרטני שאזי כמובן יש משמעות לאי גילוי או גילוי כוזב.
- 10 בנסיבות של המקרה דנן, מהות ההסדר אותו "ציפור אחת ביד" ולא באופן שקודם תיתפס זאת
11 ולאחר מכן, בגין פגישה מקרית במעלית, תחפש המערערת אחר "האתונות", וכאילו מדובר
12 בהסדר פרטני.
- 13 כך גם, אם בית המשפט יאפשר גם בנסיבות שכאלו להידרש לכל אותן שאלות של ערכי רכוש
14 זה או אחר, או כפי שציינה חברתי יאפשר בחינת ערך הבית ועוד, לא ניתן יהיה להגיע להסדרי
15 רכוש בין בני זוג, באופן שכל אחד מבני הזוג יוכל לפתוח "דף חדש" בחייו. לא למותר לציין
16 אודות ההשפעה הנודעת לילדי בני זוג בעת "חידוש" המאבק המשפטי.
- 17 מנגד, אין אני מתעלם לא מחובת הגילוי ולא מדרישת תום הלב וכד'.
- 18 לכן, אם אכן הוצג מצג ועל סמך אותו מצג נכרת ההסכם, ובעת שמסתבר כי מדובר במצג שוא
19 העולה כדי טעות או הטעיה או תרמית ועוד, אזי אכן יהיה מקום לבחון את המתחייב מכך.
- 20 אולם, הבסיס הינו אותו מצג שהוצג, ככל שהוצג.
- 21 משכך, אם מדובר על כריתת הסכם שכל מהותו העדר הסתמכות על מצג זה או אחר, אזי אין
22 מקום להידרש לאותו רכוש נטען אשר במכוון ובהסכמה לא נחשף תוך ויתור על אפשרות
23 חשיפתו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

- 1 ודוק, במקרה דנן יכולה הייתה המערערת לעמוד על תביעתה, על כל הכרוך בכך, ובאופן שהיה
2 נחשף ונבחן אשר טענה לו, אולם כאמור המערערת בחרה בהסדר גלובלי, שאינו מתבסס על
3 בדיקה ובחינה פרטנית של הרכוש.
- 4 16. בנסיבות, כנסיבות דנן, דומה כי לכאורה צדק בית משפט קמא בעת שקבע את אשר קבע,
5 וכאמור לרבות בבחינת המדיניות הראויה אשר באה להבטיח סיום סכסוך ללא פתיחתו בעתיד.
- 6 17. עם זאת, בית משפט קמא נדרש לאותו מצג נטען בכתב התביעה מושא פסק הדין תוך שהוא
7 דוחה טענה זו, כל זאת מבלי שהמערערת נשמעה.
- 8 ודוק, כפי שהובא לעיל, המערערת טענה כי הוצג בפניה מצג על ידי המשיב כי אין בידו כספים
9 וכי שקוע בחובות, כך גם הצהיר בפניה כי אין לו רכוש פרט לבית ולזכויות פנסיוניות, וכי רק
10 על סמך אותו מצג חתמה על ההסכם והסתפקה באשר קיבלה לפי ההסכם, וכי עתה הסתבר לה
11 כי אין הדברים כפי שהוצהרו.
- 12 מעת שעסקינן בסילוק תביעה על הסף, עלינו לבחון ולשאול, אם אכן יוכחו הדברים בסופו של
13 יום, האם אכן בית המשפט יבטל את ההסכם או ייעתר לתביעה, באופן שייקבע כי אכן ניתן
14 תוקף של פסק דין להסכם, אולם נפל פגם בכריתתו על כל המשתמע מכך.
- 15 18. הנה כי כן, מצד אחד כל עוד ולא יוכח אותו מצג כזב, אם אכן היה שכזה, אין מקום לאפשר
16 את פתיחת ההסכם, כפי שאין מקום להידרש לנושאים הכספיים והרכשיים ובאופן שהמשיב
17 יאלץ לחשוף את אשר הוסכם שלא יחשוף, לפחות לפי האמור בהסכם עצמו.
- 18 מצד שני, יש מקום וצורך לבחון את אמיתות טענת המערערת אודות אותו מצג וכך גם
19 הסתמכותה עליו, באופן שרק אם תעבור מחסום זה, אזי תיפתח הדלת בפניה להידרש לשאלות
20 הרכושיות.
- 21 19. בנסיבות אלו, סבורני כי הדרך הראויה תהא באופן שפסק דינו של בית משפט קמא יבוטל
22 בשלב זה, והדיון יוחזר לבית משפט קמא, אולם באופן שהדיון יפוצל כאשר שבשלב הראשון
23 יידרש בית המשפט אודות אותו מצג נטען וכפי שמופיעים הדברים בסעיפים 8 ו-9 לכתב
24 התביעה שהגישה המערערת. בהתייחס לכך, אין כמובן כל צורך או מקום לבחינת הרכוש דאז

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלונית ואח' פלוני ואח'

ו/או הרכוש דהיום - אלא השאלה שתישאל, האם אכן הציג בפניה המשיב את המצג הנטען
ואשר בגינו נכרת ההסכם, לשיטתה.

דומה הדבר להפרדת הדיון בשאלת "האחריות", דהיינו בחינה ראשונית אם יש מקום לאפשר
למעוררת להידרש להסכם בכללותו או שאין מקום להורות כן.

אם אכן יגיע בית המשפט למסקנה כי לא הוכח אותו מצג נטען או הקשר הסיבתי בינו לבין
כריתת ההסכם, אזי אכן יהיה מקום לדחות את התביעה.

מנגד, אם יסתבר שאכן כטענת המערערת, אז ורק אז יידרש בית המשפט לשלב השני של דיון
בתביעה בכללותה, לרבות חשיפת הנתונים הכלכליים, כאשר במסגרת זו תיבחן גם שאלת
הסעדים.

20. לאור כל האמור, לו דעתי תישמע, אכן יש מקום לביטול פסק הדין, אולם מאידך יש מקום
להורות על קיום הדיון בפני בית משפט קמא בדרך המפורטת לעיל וכשדעתי לעניין ההוצאות
כפי שציינה השופטת רביד.

ישעיהו שנלר, שופט, סג"נ
אב"ד

השופט ד"ר קובי ורדי, סג"נ:

אני מסכים לחוות דעתם של חברי.

ד"ר קובי ורדי, סג"נ, שופט

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 7907-03-16 פלוגית ואח' פלוני ואח'

הוחלט בהתאם לפסק דינם של השופטת רביד והשופט שנלר.

המזכירות תמציא העתק מפסק הדין לבאי כוח הצדדים.

ניתן היום, ב' באב ב' אב תשע"ז, 25 יולי 2017, בהעדר הצדדים.

עינת רביד, שופטת

ד"ר קובי ורדי, סג"נ,
שופט

ישעיהו שנלר, סג"נ,
שופט-אב"ד